

تأملی بر ابعاد انگیزشی موثر بر برنامه درسی میان رشته‌ای در آموزش عالی: کارآمدی فردی، جمعی و تیمی اعضای هیأت علمی دانشگاه فاطمه وفایی^۱, مقصود امین خندقی^۲, بهروز مهرام^۳

مقدمه

جهان پیرامون ما، جهانی پیچیده و دارای ابعادی چند گانه است. فهم دقیق و همه جانبه واقعیت پدیده‌ها در جهان واقعیستلزم بینش وسیع و تلفیق^۴ چشم انداز‌های نظری و ابزارهای شناخت می‌باشد؛ اما جریان شناخت، جریانی پر از مرز بندی‌های انعطاف ناپذیر است. این مرزبندی‌ها در عالم واقع وجود خارجی ندارند؛ بلکه همه آنها در ذهن ما ساخته و پرداخته می‌شوند. این مسئله در مورد رشته‌های علمی نیز صدق می‌کند. اماز آنجایی که، تولید دانش در غالب علوم در محدوده‌های تخصصی تک رشته‌ای^۵ و مجزا از هم قادر به شناخت، درک و حل مسائل پیچیده و چند بعدی آن نمی‌باشد و نمی‌تواند به فهم و رفع مسائل موجود بپردازد، لذا برای رفع نقص شناختی و حل مسائل تیاز به یکپارچه کردن رشته‌های گوناگون، رفع مرزبندی‌ها و ایجاد یک دانش جدید پیشرفت‌های دارند. میان رشته‌ای بودن، عبور از این مرز بندی هاست (صالحی هیکویی و احمد آبادی، ۱۳۸۵). همچنین، رشته‌های تحصیلی در سنت رایج مانشگاهی، به دلیل تخصص گزایی امکان مواجه دانشجویان را با مسائل میان رشته‌ای فراهم نمی‌کند. از سوی دیگر، در دنبایی که در آن زندگی می‌کنیم، روز به روز مسائل پیچیده و کلان بیشتری بروز می‌کند. در چنین وضعیتی، ضرورت طراحی برنامه‌ها و فرست هایی متفاوت از چارچوب رایج آموزشی، که امکن طرح مسائل میان رشته‌ای را در دانشگاه‌ها فراهم آورد، نه تنها بسیار حیاتی است، بلکه چه بسا با در نظر گرفتن سرعت تحولات زندگی امروز، دانشگاه‌ها از آن بازمانده‌اند. ضرورت‌های دنیای کنونی اهمیت همکاری‌های میان رشته‌ای را روز به روز بیشتر می‌کند و مسئولیت آموزش عالی در قبال این تحولات به طور فزاینده‌ای بیشتر می‌شود. در این میان، یکی از راهکارهای مهم، گسترش فرست ها و فضای میان رشته‌ای در دانشگاه است (محمدی روز بهانی، ۱۳۸۸: ۱۱۲). هدف مطالعات میان رشته‌ای در واقع، برطرف کردن بیگانگی میان علوم مختلف و آشنا دادن آنها برای روشنگری بهتر و فهم دقیق تر پدیده‌های طبیعی و اجتماعی است (حاجی یوسفی، ۱۳۸۸: ۴۱). به زبان ساده‌تر، برنامه درسی میان رشته‌ای^۶، تلاش می‌کند یک نوع همکاری علمی و اکادمیک میان کشگران و متخصصان دو یا چند رشته علمی و آموزشی در جهت تامین و تعقیب هدف‌های معین در ابعاد علمی، اجتماعی و فرهنگی با یکدیگر برقرار سازد (خورسندی طاسکوه، ۱۳۸۷: ۶۶)، از طرفی موفقیت برنامه درسی میان رشته‌ای به میان چشمگیری به توانایی‌ها و قابلیت اضایای هیئت علمی‌در عرضه مطلب به صورت میان رشته‌ای بستگی دارد. به عبارت دیگر، در برنامه‌ی میان رشته‌ای، محروم بروزه برنامه درسی میان رشته‌ای باید توانایی به هم تینیدن موضوع‌ها را داشته باشد (بازرگان، ۱۳۸۸: ۶۵). این مسئله، لزوم اضایای هیئت علمی میان رشته‌ای به عنوان عاملان و مجریان برنامه درسی را نشان می‌دهد. از جمله متغیرهایی که بیشترین تأثیر را در پذیرش تغییر و نوآوری دارند، نظریه‌های کارآمدی هستند. این دیدگاه‌ها به صورت فردی و هم به صورت جمعی و تیمی به ارزیابی علت تیجه یک عمل، انتظار مداوم موقفيت کار و سطوح متاخر انگیزش کمک می‌کند. بنابراین، اعضای هیأت علمی دانشگاه، یک نوع احسان کارآمدی در کلاس درس و برنامه درسی دارند، و ادراکاتی که آنان از کارآمدی خود دارند بر انگیزه آنان تأثیر می‌گذارند یعنی هر چه کارآمدی اضایای هیأت علمی دانشگاه در زمینه توانایی‌های تدریس‌شان در زمینه برنامه درسی بالاتر باشد اطمینان به خود بیشتر، انگیزه و تلاش آنان برای تغییر و پیشرفت نیز بیشتر می‌شود. زیرا در برنامه درسی میان رشته‌ای، دانش و آگاهی در اثر فعالیت‌هایی به وجود می‌آیند که انگیزه و مشارکت افراد مدنظر قرار گرفته شود (رژکله، ۱۳۸۸: ۸۱).

اما با توجه به چشم اندازهای استناد بالا دستی و نیز طرفیت‌ها و توانمندی‌های موجود، و در راستای تدوین و طراحی برنامه‌های درسی میان رشته‌ای و قبل از آغاز فعالیت و تدریس میان رشته‌ای، باید به الزامات و پیش‌بایست هایی برای این نوع سازماندهی از برنامه درسی

^۱- مشهد، دانشگاه فردوسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی vafaefateme88@yahoo.com

^۲- مشهد، دانشگاه فردوسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی aminkhandagh@gmail.com

^۳- b mahram@um.ac.ir

^۴- مشهد، دانشگاه فردوسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی

^۵- single discipline
^۶- interdisciplinary
7- interdisciplinary curriculum

^۱- Rege colet

توجه کرد. زیرا رویداد میان رشته‌ای را زمانی می‌توان موفق و کارآمد دانست که در فرایند کار بتواند از انباشته‌ها، تجربه و ظرفیت‌های معنی‌مند، مهارتی و نگرشی رشته‌های مرتبط در جای مناسب و مقتضی، استفاده بهینه و موثر کند(سجادی و نورآبادی، ۱۳۸۹). این پیش‌بایست‌ها علاوه بر امکانات، عوامل انگیزشی و احساسی نیروی انسانی موثر بر یک برنامه درسی میان رشته‌ای است. زیرا، عوامل انگیزشی فردی و اجتماعی زیادی در ارتباط با اجزا و تدوین این برنامه درسی میان رشته‌ای وجود دارد که دانشجویان و مریبان با آن روبرو هستند(ماتانگا^۱ و همکاران، ۲۰۰۶). حال با توجه به اینکه، رشته‌های میان رشته‌ای، در سال‌های اخیر مورد توجه سیاستگذاران و برنامه‌ریزان درسی آموزش عالی ایران قرار گرفته و دوره‌های مختلفی تحت عنوان رشته‌های میان رشته‌ای طراحی شده است، در این مطالعه برآیند، با توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های موجود، و در راستای تدوین و طراحی برنامه‌های درسی میان رشته‌ای، کارآمدی اعضای هیئت علمی دانشگاهیه عنوان عامل انگیزشی و روانشناختی موثر بر این سازماندهی، را مورد تحلیل و تبیین قرار دهیم.

الزامات و پیش‌بایست‌های انگیزشی برنامه درسی میان رشته‌ای: کارآمدی فردی، جمعی و تیمی اعضا هیات علمی دانشگاه انسان و پدیده‌های انسانی ذاتا پیچیده هستند، بنابراین باید این پیچیدگی در بررسی از واقعیت‌های فیزیکی با انسانی مورد توجه قرار گیرد. همچنین، لازمه رشد و پیشرفت در علوم، که به تقسیم موضوعی و روشی در علوم انجامیده، باعث می‌شود که دانش‌سازمان یافته و مرز بندی شده نتواند به خوبی بر ابعاد گوناگون واقعیت، منطبق شوند. از این‌رو، برنامه‌ریزان و طراحان آموزشی با تأمل بر این موضوع، به تلقیق رشته‌ها و معارف بشری دست می‌زنند تا در عرصه علم و فناوری یافته‌های جدیدی را کسب کرده و به یک سری مسائل جدید و چند وجهی، پائیخ‌هایی در خور بینند. از این‌رو، دیدگاه‌های میان رشته‌ای آموزش به عنوان یکی از الگوهای تلقیق، در طی چند سال اخیر مورد توجه بسیاری از برنامه‌ریزان و طراحان آموزشی قرار گرفته‌اند (چری سوتومو، ۲۰۰۵؛ چری سوتومو، ۲۰۰۶). املاً با توجه به اینکه انگیزه به عنوان چارچوب آموزشی توصیف روابط بین مدرس و فراغیر در برنامه درسی میان رشته‌ای در نظر گرفته شده است، این نوع سازماندهی از برنامه درسی به زمینه‌ای نیاز دارد که در آن شخص به شرایطی که برای وی فراهم شده است متنا و مفهمو ببخشد و نیروی خود را تمام و کمال و به گونه‌ای مستقل و مسئولانه در تحقیق وظایف و مسؤولیت‌های محوله مصروف دارد(زرگوله، ۱۳۸۸؛ از سوی، خودکارآمدی افراد بر سطح انتظارات و انگیزه‌شان تاثیر می‌گذارد که نقشی انسانی در تعیین قدرت پذیرش اولیه برنامه درسی میان رشته‌ای به حساب می‌آید و میزان تلاش آنان را برای انتساب برنامه درسی میان رشته‌ای پیش‌بینی می‌کند(رنگل، ۱۳۹۷؛ ۳). کارآمدی، مکانیزم اصلی انگیزه افراد برای رسیدن به تغییر و پیشرفت در نظر گرفته شده است. مفهوم کارآمدی برگرفته شده از نظریه بندوراست. کارآمدی میزان توانایی‌ها و موفقیت افراد در تحقق اهداف با توجه به امکانات و محدودیت‌های دارد. مفهوم کارآمدی ابعاد مختلفی دارد که بر سه سطح فردی، جمعی و تیمی متجلی می‌شود. یک جنبه آن انتظاری است که افراد از توانایی خود دارند. خود کارآمدی توانایی فرد در انجام یک عمل خاص در کنار آمدن با یک موقعیت و پیژه است(تجفی و فولاد چنگ، ۱۳۸۶). ادراک افراد از کارآمدی میزان تلاش صرف شده و مقاومت فرد را برای انجام وظیفه خود پیش‌بینی می‌کند (همان مأخذ، ۱۳۸۶). بر اساس نظریه خودکارآمدی، رفتار آدمی نه تنها در کنترل عوامل بیرونی و محیطی نیست بلکه فرایند‌های روانشناختی، نقشی تعیین کننده در رفتار دارند(اعرابیان و همکاران، ۱۳۸۵). نظریه خود کارآمدی بر روی عقاید پا قضاوت افراد درباره توانایی‌ها و صلاحیت‌هایشان تأکید می‌کند(آبرمر، ۲۰۰۷) و به عنوان عامل پیش‌بینی کننده نتایج موثر گروه اجتماعی به کار برده می‌شود (کولیز و پارکر، ۲۰۰۷). از آنجا که افراد هم به صورت فردی و هم به صورت جمعی و گروهی عمل می‌کنند، باور خود کارآمدی می‌تواند هم در سطح شخصی و هم در سطح جمیع مفهوم سازی شود(شهنی بیلاق و همکاران، ۱۳۸۵). کارآمدی افراد از اهداف مشترک و احساسات کلی توانایی و شایستگی یک نهاد یا سازمان برای رسیدن به سطوح مختلف اهداف، تعریف شده است(رنگل، ۱۳۹۷؛ ۱۱). در یک سازمان، کارآمدی جمیع ادراک‌های مشترک اعضا گروه‌ها نشان می‌دهد که با قابلیت عملکرد نظام اجتماعی به عنوان یک کل مرتبط است(شهنی بیلاق و همکاران، ۱۳۸۵؛ ۴). کارآمدی تیمی عبارت است از، قضاوت افراد درباره توانایی هایشان برای فعالیت در یک تیم برای انجام وظایف‌شان با موفقیت است(پورتر، ۲۰۰۵). توانایی اعضا تیم برای تداوم عملکرد به عنوان یک عامل مهم است و عملکرد تیم یا گروه را پیش‌بینی می‌کند(هاکمن، ۱۹۸۷؛ ۴).

از نظر برنامه‌های درسی با سازماندهی میان رشته‌ای، معلمان با کارآمدی جمیع، برای جدال ارتباطات بین فردی در میان دانشجویان و بهبود رشد حرفة‌ای و مسئولیت جمیع تاکید می‌کنند و به دانشجویان خود کمک می‌کنند که تجربیات و دانش خود را با یکدیگر مرتبط سازند. معلمان با کارآمدی جمیع بالا، فعل بودن دانشجویان و ایجاد فضای موقعيتی برای درگیر کردن دانشجویان با یکدیگر را امر مهمی می‌شمارند و آنان را برای همکاری و کار کردن با یکدیگر بر می‌انگیزند و برای شرکت دادن دانشجویان و بررسی فهم آنان از محتوای دروس، سوالاتی طراحی می‌کنند. زیرا، مشارکت دادن دانشجویان در برنامه‌های درسی، از مبانی سازماندهی برنامه درسی میان رشته‌ای است(رنگل،

¹- Manathunga

³- chrysostomou

⁴- Obmer

⁵- Collins, & parker

¹- Porter

²- Hackman

۱۱۱: ۱۹۹۷). نظریه کارآمدی تیمی به عنوان سطح دیگری از کارآمدی، میزان وضوح روند کار در فرایند تیمی را نشان می دهد. کارآمدی تیمی عقاید و نظرات یک تیم یا گروه است درباره توانایی شان برای عملکرد موثر و عملکرد تیمی است(لیو و زانگ، ۲۰۱۰). این نظریه اشاره به قضاوت اعضای گروه از میزان روابط اجتماعی بین یکدیگر و میان رشته های گوناگون دارد که زمینه ایجاد و برقراری روابط بین فردی و همچنین فعالیت های همکارانه را به آنها می دهد(رنگل، ۱۹۹۷: ۴). این نوع توانمندی فقط مجموع عقاید کارآمدی افراد از تیم نیست بلکه کارآمدی تیمی شامل تعاملات پیچیده و تاثیرات متفاصل انگیزه، عقاید، و عملکرد اعضای تیم نیز می شود (نیلسن^۳ و همکاران، ۲۰۰۹). از این‌طرفی، موفقیت برنامه درسی میان رشته ای بهبستر به توانمندی ها و کارآمدی های تیمی و انجام کار به صورت گروهی بستگی دارد. زیرا سازماندهی افراد به صورت تیمی، قلب برنامه درسی میان رشته ای است و یکی از عمیق‌ترین تغییرات مورد نیاز در بخش ها و ساختارهای دانشگاه هاست(رنگل، ۱۹۹۷: ۱۱۵). بر اساس مبانی سازماندهی برنامه درسی میان رشته ای، اجرا و فرایند این سازماندهی برنامه درسی محیط کاری را روابط بالای انسانی و تعهد به کار تیمی را می طبلد و به محیطی نیاز دارد که در آن تصمیم‌گیری ها مشترک انجام شود و همکاری و ارتباطات بین اعضای هیأت علمی، از طریق مباحثات درباره فلسفه های شخصی، روش های تدریس موردن استفاده، تدوین محتوا و برقراری ارتباط میان دیسپلین های مورد نظر، در دانشکده های مختلف وجود داشته باشد(رنگل، ۱۹۹۷: ۱۲) از این‌روی، آنان برای شکل دادن به این نوع از برنامه های درسی می باشند با سایر همکاران، دانشجویان، دانشگاه ها، مراکز علمی و پژوهشی در ارتباط باشند و برای غنی سازی و توسعه برنامه های درسی ازین ارتباطات بهره گیرند (آبی و قرآنی سیرجانی، ۱۳۸۹). همچنین، اعضای هیأت علمی رشته های مختلف، در جلساتی که به صورت دوره ای تشکیل می شود، گردد هم می آیند و در باب مطالعات مشترک بحث می کنند. بنابراین ، محیط و فضایی که در آن ارتباطات بین افراد باز و اطمینان در میان آنان بالا باشند و افراد گروه و تیم از هم حمایت کنند، زمینه و موقعیت لازم برای اجرای برنامه های درسی میان رشته ای فراهم می شود. زیرا، فرایند برنامه درسی میان رشته ای، به محیطی نیاز دارد که در آن هدف ها در بین افراد مشترک باشند، تصمیم‌گیری ها مشترک انجام شود و همکاری بین افراد وجود داشته باشد. از طرفی محیط و فضایی که در آن ارتباطات بین افراد باز و اطمینان در میان آنان بالا باشند و افراد گروه و تیم از هم حمایت کنند و با یکدیگر همکاری داشته باشند که فرایند تغییر و نوآوری^۴ در برنامه های درسی تسهیل می شود (رنگل، ۱۹۹۷: ۱۲). همچنین برنامه درسی میان رشته ای متناسب ایجاد گروهی از مدرساني است که نمایندگان جریانهای مختلف رشته های علمی ذیرپی را گردد هم می آورد و به روش های تدریس و یادگیری توصل می جویند که کار مشترک را برای دانشجویان هموار می سازند و امکان دستیابی به اهداف را فراهم آورند (رُزگوله، ۱۳۸۸: ۱۳۹). در قالب این برنامه درسی، محتوا از طریق تدریس تیمی، تدریس همکارانه یا کمک هم‌شایگردی ارائه می شوند و به واسطه برگزاری جلسات تیمی در زمینه اهداف و انتظارات زمینه ای فراهم می شود که اساتید به صورت مداوم با یکدیگر تبادل اطلاعات خواهند داشت و به واسطه مهارت های تدریسیان به یکدیگر کمک می کنند و از دانشجویانی که بر اساس تدریس گروهی و تیمی آموزش دیده اند، ارزیابی هایی انجام می گیرد. لذا، موفقیت یک برنامه درسی میان رشته ای بهبستر به توانمندی ها و کارآمدی های گروهی بستگی دارد.

بحث و تئیجه گیری

ادرآک کارآمدی اعضای هیأت علمی دانشگاه به عنوان ساختار انکار ناپذیر روانشناختی- اجتماعی-بنیان های رفتاری و هیجانی دست اندرکارن برنامه ریزی درسی را تحت تأثیر قرار می دهد این ساختارهای روانشناختی، به ارائه تصوری کلی از مبانی علمی ادرآک کارآمدی درایعادگوناگون و تاثیری که بر نلاش برای تدوین برنامه درسی میان رشته ای دارد، کمک می کنند این اندیشه بینی بر نظریه شناختی- اجتماعی بندورا است. در پرتو این دیدگاه، رفتار آدمی در کنترل عوامل بیرونی و محیطی نیست، بلکه فرایند های شناختی نقش تعیین کننده در رفتار آدمی دارند. باورهای کارآمدی در میزان تلاشی که فرد در هر فعالیت صرف می نماید و مدت زمانی که در برخورد با موقعیت پاششاری می نماید، تأثیر می گذارند. افرادی که توانایی و کارآمدی فردی، جمعی و تیمی بالایی در حیطه تدریس دارند؛ به همان نسبت توانایی و علاقه بیشتری به برنامه درسی میان رشته ای به عنوان یک نوآوری و تغییر خواهند داشت و توانایی آموزش های گروهی که اثر مشتبه بر پیشرفت دانشجویان دارند را خواهند داشت و زمان بیشتری صرف تدریس خواهند کرد از سوی دیگر، افرادی که سطح انگکی از ادرآک کارآمدی فردی، جمعی و تیمی در توانایی تدریس دارند، توانمندی پایینی در تدوین و اجرای برنامه درسی میان رشته ای خواهند داشت که در پی آن تدریس با مخاطره مواجه خواهد شد و اغلب به دلسردی و از بین رفتن انگکیه کافی برای تدریس منجر می شود. زیرا رفتار و کارکرد انسان از عوامل زیادی تأثیر می پذیرد، و موفقیت یا شکستی که مردم پس از انجام تکالیف فراوانی که تشکیل دهنده زندگی انبهاست، تجربه می کنند، طبیعتاً بر بسیاری از تصمیماتی که باید اتخاذ کنند، تأثیر می گذارد. اما از آنجا که در این قرن رفته رفته، بر تعداد رشته های میان رشته ای افزوده می شود و به مثبته یک ضرورت در دانشگاه های جهان پیگیری می شود. لذا آگاهی از ضرورت و توجیه فلسفه وجودی میان رشته ای در میان مسئولان و مجریان، و تبیین عوامل درونی موثر بر برنامه درسی میان رشته ای از قبیل کارآمدی فردی، جمعی، تیمی اعضای هیأت در آموزش و برنامه درسی میان رشته ای باعث توفيق در کاربرست این مقوله خواهد شد. علاوه بر آن، در نظر داشتن عوامل انگیزشی در امر اجرای برنامه

³- Liu& Zang

⁴- Nilsen

⁵- goals

⁶- innovation

درسی میان رشته ای و درونی کردن ارزش های این مقوله برای افراد و آموزش چگونگی یاددهی و یادگیری میان رشته ای ها باعث بالابردن ادراک کارآمدی و توانمندی اعضا های علمی کمک شایانی در راستای تحقق آرمان های میان رشته ای خواهد شد.
منابع و مأخذ

- (۱) آبی، محسن؛ قرائی سیرجانی، سیما(۱۳۸۹). بهبود کیفیت برنامه های درسی با بهره گیری از مدیریت دانش در آموزش عالی، *فصلنامه مطالعات برنامه درسی*، سال اول، شماره ۲، زمستان و پاییز ۱۳۸۹، صص ۱۵۳-۱۷۶.
- (۲) اعرابیان، اقدس؛ محمد کریم، خدابنده؛ حیدری، محمود؛ صالح صدق پور، بهرام(۱۳۸۳). بررسی رابطه باورهای خود کار آمدی بر سلامت روانی و موفقیت تحصیلی دانشجویان، *مجله روانشناسی*، شماره ۳۲، صص ۳۶-۳۲.
- (۳) بازرگان، عباس(۱۳۸۸). چگونگی ارزشیابی برنامه های درسی میان رشته ای، *فصلنامه مطالعات میان رشته ای در علوم انسانی*، سال اول، شماره ۳، صص ۵۵-۶۶.
- (۴) حاجی یوسفی، امیر محمد(۱۳۸۸). میان رشته ای در علوم انسانی، سال اول شماره ۲، صص ۴۱-۶۵. *فصلنامه مطالعات میان رشته ای در علوم انسانی*.
- (۵) خورسندی طاسکوه، علی(۱۳۸۷). *گفتگوی میان رشته ای دانش* (میانی نظری، گونه شناسی و خط مشی هایی برای عمل در آموزش عالی)، تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی.
- (۶) خورسندی طاسکوه، علی(۱۳۸۸). *تنوع گونه شناختی در آموزش و پژوهش میان رشته ای*. *فصلنامه مطالعات میان رشته ای در علوم انسانی*, دوره اول، شماره ۴، ص ص ۵۷-۸۳.
- (۷) رزکوله، نیکول(۱۳۸۸). *آموزش دانشگاهی و مطالعات میان رشته ای*. ترجمه محمد رضا دهشیری: تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی.
- (۸) سجادی، سید مهدی؛ نورآبدی، سولماز(۱۳۸۹). *تبیین و تحلیل ملخصت و کارکرد میان رشته ای؛ فلسفه تعلیم و تربیت، فصلنامه مطالعات میان رشته ای در علوم انسانی*, دوره دوم، شماره ۲، ص ص ۴۱-۶۹.
- (۹) شهری پیلاق، منججه؛ سهرابی، فرزانه؛ مهرابی زاده هنرمند؛ مهناز(۱۳۸۵). *تحلیل چند سطحی روابط کارآمدی جمعی معلمین، تجارب تبحیری ریاضی، تجارب تبحیری خواندن و وضعیت اجتماعی-اقتصادی با عملکرد ریاضی و خواندن دانش آموزان دختر کلاس پنجم شهر اهواز*. *مجله علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز*، دوره سوم، سال میزدهم، شماره ۱، صص ۳۱-۶۰.
- (۱۰) صالحی هیکوبی، مریم؛ احمد آبدی، زهره(۱۳۸۵). *میان رشته ای شدن الگوهای پژوهشی در حوزه علوم انسانی*.

مجموعه مقالات گنگره ملی علوم انسانی، تهران ۱۳۸۵

- (۱۱) کیانوش(۱۳۸۸). پرورش تفکر میان رشته ای، پیش نیاز میان رشته ای در آموزش عالی با تأکید بر یادگیری مسئله محور، *فصلنامه مطالعات میان رشته ای در علوم انسانی*, سال اول، شماره ۲، ص ص ۱-۱۲۵.

- (۱۲) نجفی، محمود؛ فولاد چنگ، محبویه(۱۳۸۶). رابطه خود کارآمدی و سلامت روان در دانش آموزان دبیرستانی، *دوماهنامه علمی-پژوهشی دانشگاه شاهد*، سال چهاردهم، دوره جدید شماره ۲۲.

13) NilsenT karina, yarker Goanna, randall, Raymond, munir,fehmida (2009). The mediating effects of team and self- efficacy on the relationship between transformational leadership, and job satisfaction and psychological well- being in healthcare professionals: A cross- sectional questionnaire survey, **international journal of nursing studies**,vol 46, pp1236-1244

14) Chrysostomou,Smaragda(2004). interdisciplinary approaches in the new curriculum in Greece: A focus on music education. **Arts education policy review**, Vol.105, No5 , p 23

15) ollins,CC,& parker,sk (2003). Designing project teams to enhance their collective efficacy. **combined abstracts of 2003 psychology conferences**.

16) Hackman, G. D.(1987). The design of work teams. In J. W. Lorsch(Ed), handbook of organizational behavior (pp. 315- 342). Englewood Cliffs, NJ: prentice Hall.

17) Liu bangcheng& Zang zhi (2010). The mediating effects of team efficacy on the relationship between a transactive memory system and team performance, **social behavior and personality**, 38, 865- 870

- 18) Manathunga, Catherine, Paul Lant and George Mellick(2006). Imagining an interdisciplinary doctoral pedagogy. **Teaching in Higher Education**. Vol. 11, No. 3, July 2006, pp. 365_379
- 19) Obmer, mary L (2007). Citizen participation in neighborhood organizations and its relationship to volunteers self- and collective efficacy and sense of community. **Social work research**, Vol.31, No.2, pp109-120
- 20) Porter, Christopher O.L.H (2005). Goal orientation: effects on backing up behavior, performance, efficacy, and commitment in teams. **Journal of applied psychology**, Vol 90,No 4, pp 811-818
- 21) Rangel, Ana T (1997). **Venezuelan college teachers perceptions of efficacy and their attitudes toward interdisciplinary teacher education curriculum**. the Doctoral degree in education, the university of Montana.